

Activiteitenplan
Huismus en steenuil

Schalmedenweg 21 - Hengelo

Colofon

Activiteitenplan huismus en steenuil

Schalmedenweg 21 - Hengelo

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Nobelstraat 7-5
7131 PZ Lichtenvoorde

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 085-509852

Opdrachtgever:

Projectnummer en versie: 6486 versie 1.0	Status: Definitief
Ligging plangebied: Schalmedenweg 21 - Hengelo	Datum: 16-05-2024
Auteur: E. Waalders	Projectnummer en versie: 6486 versie 1.0

De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaring van zijn of haar persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacy wetgeving.

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	3
HOOFDSTUK 2	HET PLANGEBIED.....	4
2.1	Situering	4
2.2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	4
HOOFDSTUK 3	WERKZAAMHEDEN EN PLANNING	6
3.1	Algemeen	6
3.2	Planning en duur van werkzaamheden	6
HOOFDSTUK 4	Veldbiologisch onderzoek	7
4.1	Inleiding.....	7
4.2	Doel	7
4.3	Methode.....	7
4.4	Resultaten	7
HOOFDSTUK 5	Toetsing aan wet- en regelgeving	9
5.1	Inleiding.....	9
5.2	Effecten	9
5.3	Verbodsbepalingen	9
5.4	Wettelijk belang	10
HOOFDSTUK 6	Alternatievenafweging	12
6.1	Inleiding.....	12
6.2	Alternatief tijdpad	12
6.3	Alternatieve methode	12
6.4	Cumulatie	12
HOOFDSTUK 7	Gunstige staat van instandhouding	13
7.1	Inleiding.....	13
7.2	Effect op staat van instandhouding.....	13
HOOFDSTUK 8	Mitigerende en compenserende maatregelen	14
8.1	Inleiding.....	14
8.2	Huismus.....	14
8.3	Steenuil.....	18
	Bijlage 1: Ecologisch logboek	23

HOOFDSTUK 1

INLEIDING

Aan de Schalmedenweg 21 zijn er concrete plannen om alle agrarische opstallen, waaronder de varkensstal, drie runderstallen, kuilvoerplaten, erfverharding, voedersilo's en dieseltanks te verwijderen. Daarnaast wordt een deel van de beplanting rondom de stallen gerooid. Op de vrijgekomen plek en op een deel van de weide aan de zuidkant van het erf worden vijf nieuwe woningen gebouwd.

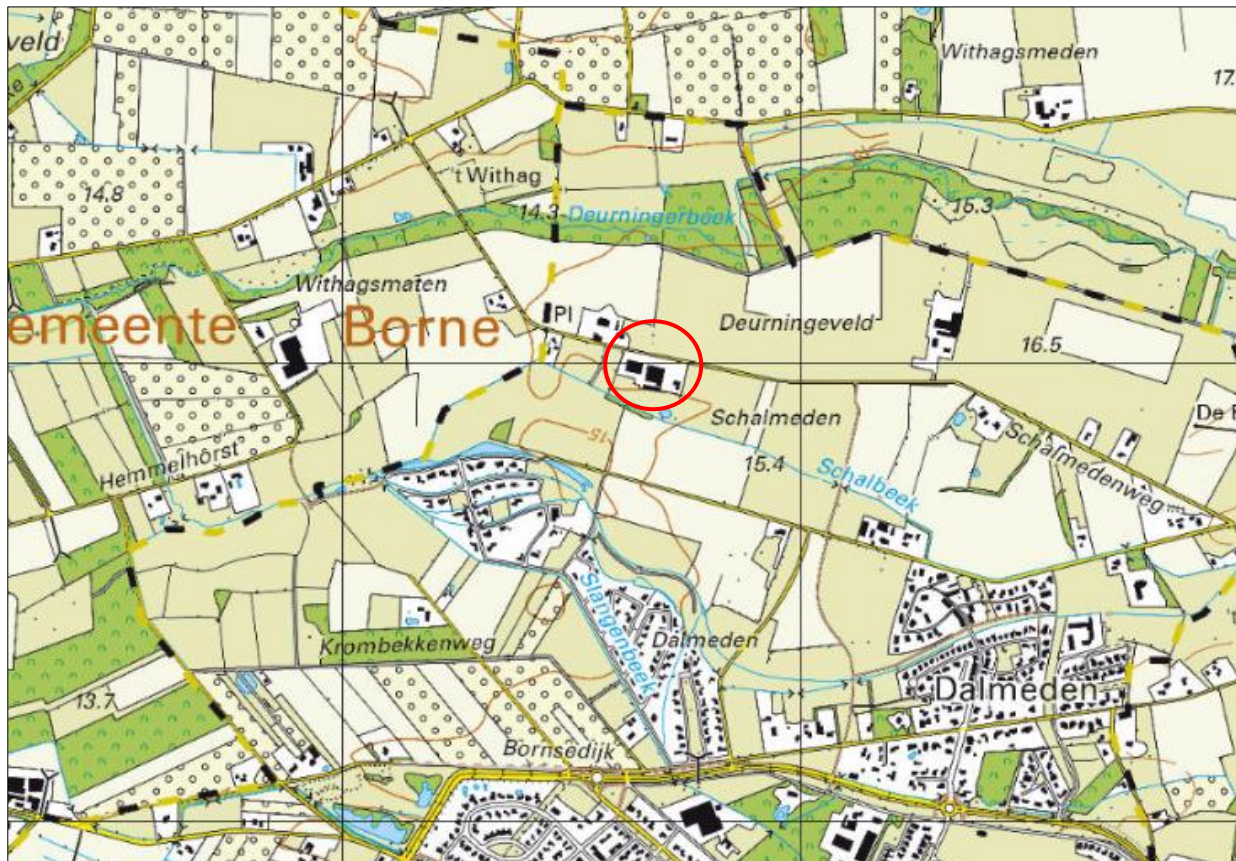
Voorliggend rapport beschrijft alle aspecten die bevoegd gezag nodig heeft om Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te kunnen verlenen voor het beschadigen/vernielen van de rust- en/of voortplantingsplaats van huismus en steenuil.

HOOFDSTUK 2

HET PLANGEBIED

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Schalmedenweg 21 in Hengelo. Het ligt in het buitengebied ten noorden van Hengelo en wordt omgeven door landelijk gebied. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: toptijdreis.nl).

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het plangebied is een boerenerf met aan de oostkant vijf stallen aan de westkant de bijbehorende bedrijfswoning. In de drie grote stallen op het erf worden vleesrunderen gehouden. De kleinere stal op de noordkant van het erf is een varkenstal die momenteel niet meer in gebruik is. Alle stallen op het erf hebben een muur van bakstenen en een golfplaten dak. De varkenstal heeft een spouwmuur waar op sommige plekken gaten in het isolatiemateriaal zitten. De drie grotere stallen hebben geen spouwmuuren. De drie stallen zijn verdeeld in boxen met stro en een voerhek waar momenteel op sommige plekken kalveren staan. In deze grotere stallen ligt ook veel materialen opgeslagen zoals machines, stro en bouwmaterialen. Aan de zuidkant van de stal die op de oostkant van het erf staat ligt een grote mestvaalt en een zaagselhoop. Aan de westkant van deze stal liggen bakstenen, stijgerplanken en hooibalen en aan de noordkant ligt een kuilvoerplaat waar op dit moment verschillende landbouwwerktuigen staan. Rondom de twee grotere stallen bij de bedrijfswoning staan bomen en drie voedersilos. Aan de zuidkant van deze twee stallen staan ook twee voedersilo's, twee dieseltanks en staat een zeecontainer die is omgebouwd tot paardenstal. Het hele terrein rondom de stallen bestaat uit erfverharding waar veel materialen zijn opgeslagen. Aan de zuidkant van het erf is een weide waar

koeien grazen die wordt omzoomd door een bosschage. In de oostelijke hoek van deze wei ligt een vijver/poel.

Op onderstaande luchtfoto wordt de begrenzing van het plangebied weergegeven

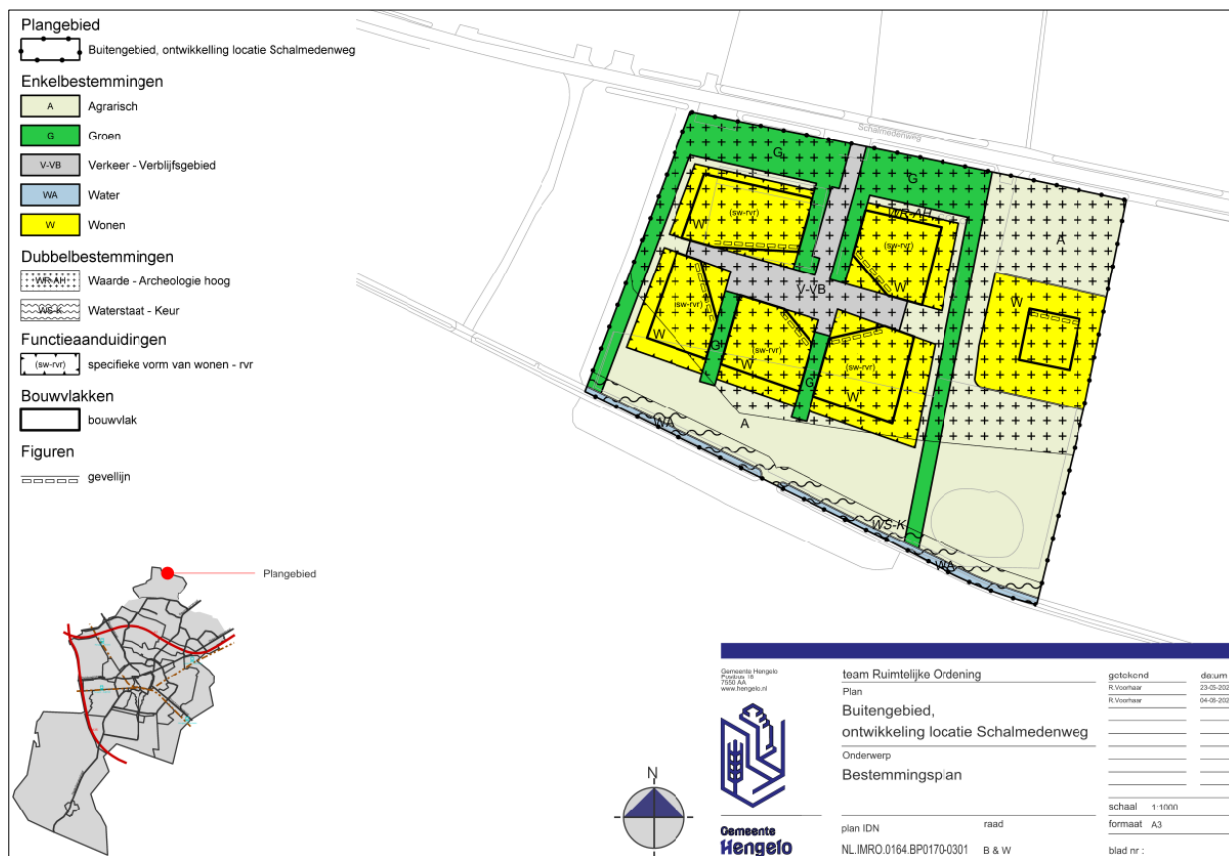
Begrenzing van het plangebied; deze wordt met de gele lijn aangeduid (bron luchtfoto: ruimtelijkeplannen.nl).

HOOFDSTUK 3

WERKZAAMHEDEN EN PLANNING

3.1 Algemeen

Aan de Schalmedenweg 21 in Hengelo zijn er plannen om alle agrarische opstallen waaronder de varkensstal, drie runderstallen, kuilvoerplaten, erfverharding, voedersilo's en dieseltanks te verwijderen. Daarnaast wordt een deel van de beplanting rondom de stallen gerooid. Op de vrijgekomen plek en op een deel van de weide aan de zuidkant van het erf worden vijf nieuwe woningen gebouwd. Hieronder staat een plattegrond van het wenselijke eindbeeld.

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld (bron: Gemeente Hengelo).

3.2 Planning en duur van werkzaamheden

Er is nog geen definitieve planning

Aangenomen wordt dat er in het voorjaar 2025 gestart wordt met de sloop. De totale doorlooptijd van het project bedraagt twee jaar (2025-2027).

Hoofdstuk 4

Veldbiologisch onderzoek

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de methode en resultaten van het uitgevoerde veldbiologisch onderzoek, uitgevoerd in 2023.

4.2 Doel

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden, kan een nestplaats van de steenuil en kunnen nesten van huismussen in de stallen, verstoord en beschadigd en vernield worden. Inzicht in aantallen en verspreiding van vaste rust- en of voortplantingsplaatsen van voorgenoemde soorten is van belang om het effect van de werkzaamheden op voorgenoemde soorten te kunnen bepalen.

In 2023/2024 hebben onderzoekers van Natuurbank Overijssel verspreidingsonderzoek gedaan naar:

- Huismus
- Steenuil (nestplaats vastgesteld tijdens verkennend veldbezoek in 2023)

4.3 Methode

Methode huismussen

Tijdens het eerste veldbezoek wordt er zowel een visuele als auditieve inventarisatie uitgevoerd. Aangezien de bebouwing geschikt geacht werd voor huismussen, werd er een nader onderzoek geadviseerd. Voor het nader onderzoek werd er ook visueel en auditief geïnventariseerd en werd er vooral gelet op tijlpende mannetjes, voervluchten, bedelende jongen vanuit de nestplaats en aanwijzingen die duiden op de aanwezigheid van een nestplaats, zoals uitstekende strootjes. Hiervoor werd gebruik gemaakt van een verrekijker (Zeiss 10x40b).

Tijdens het broedseizoen van 2024 zijn er twee bezoeken afgelegd, de eerste op 15 april 2024 en de tweede op 1 mei 2024. De bezoeken zijn uitgevoerd in de late ochtend en duurden 60-80 minuten per bezoek. De bezoeken zijn uitgevoerd onder geschikte weersomstandigheden (droog, windkracht <5 Bft) en door een ervaren onderzoeker.

4.4 Resultaten

Steenuil

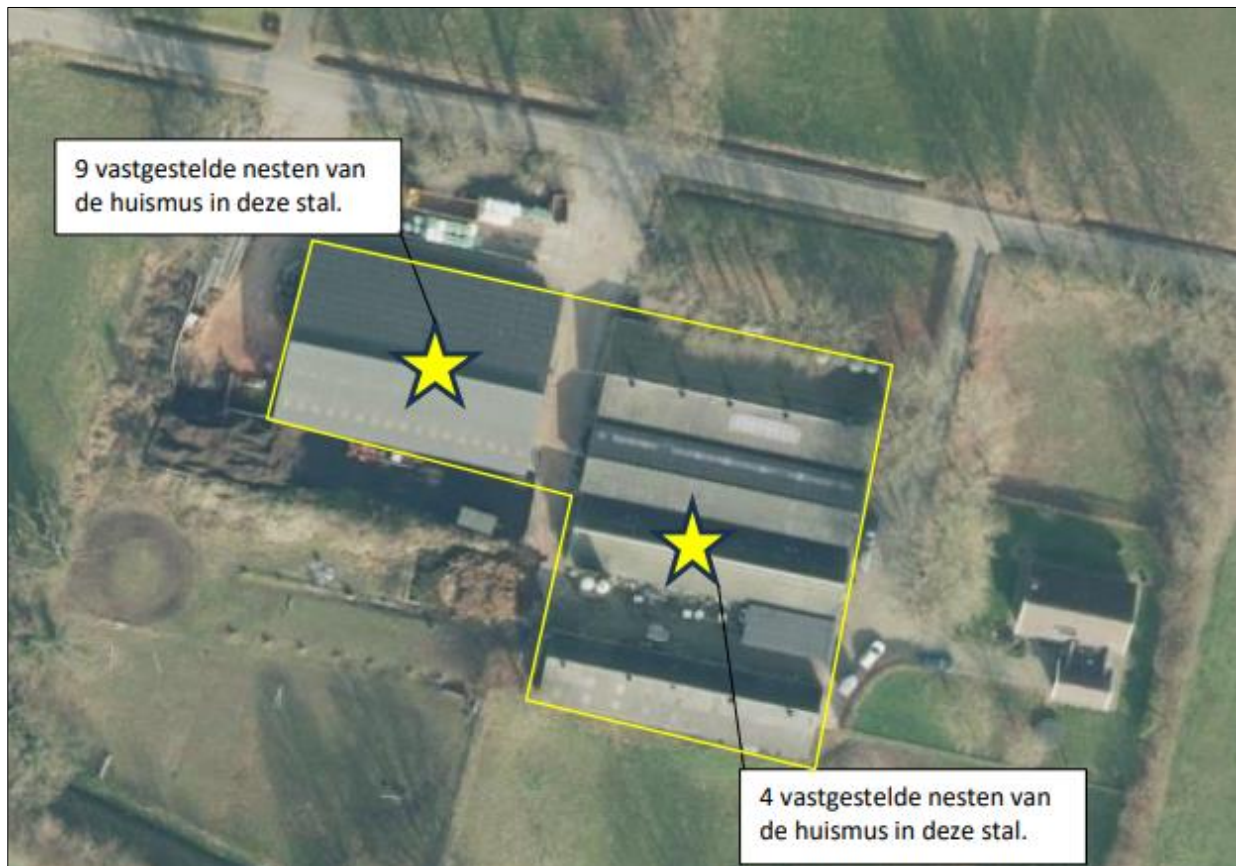
Nestplaats steenuil werd vastgesteld tijdens het eerste veldbezoek. Het nest werd aangetroffen achter in een van de schuren in een gat in het isolatiemateriaal (zie onderstaande afbeelding).

Steenuil nest

Huismussen

Er zijn 13 huismusnesten vastgesteld in het plangebied. Op onderstaande afbeelding wordt de locatie van de vastgestelde huismusnesten weergegeven.

Kaart met de vastgestelde nesten van de huismus binnen het plangebied. Het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Overige soorten

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat andere beschermde dier- of plantensoorten in het onderzoeksgebied een vaste rust- of voortplantingsplaats bezetten of negatief beïnvloed worden indien de bebouwing gesloopt wordt. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat steenmarters een rust- of voortplantingsplaats bezet in een van de gebouwen in het plangebied. Er zijn geen sporen, zoals prooiresten of uitwerpselen aangetroffen van deze soort. Tevens is er geen geschikte plek voor egels om een rust- of voortplantingsplaats te bezetten, gezien dichte heesters en een goede strooisellaag ontbreken in het plangebied.

Hoofdstuk 5

Toetsing aan wet- en regelgeving

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke verbodsbepalingen overtreden worden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

5.2 Effecten

Huismus

Door het slopen van de stallen gaan er nestplaatsen van de huismus verloren en wordt mogelijk een huismus gedood. Het betreft 13 huismus nestplaatsen.

Effect functioneel leefgebied

Gezien alle agrarische opstallen gesloopt worden op het erf en een deel van de beplanting wordt gerooid, zal dit een negatief effect hebben op het functionele leefgebied van de huismussen.

Vaststelling daadwerkelijke beïnvloeding beschermde waarden

Zonder de voorgenomen werkzaamheden af te stemmen op de ecologie van de desbetreffende soort, kan het uitvoeren van de werkzaamheden een negatief effect hebben op huismussen en hun nestplaats.

Steenuil

Effect functioneel leefgebied

Gezien alle agrarische opstallen gesloopt worden op het erf en een deel van de beplanting wordt gerooid, zal dit een negatief effect hebben op het functionele leefgebied van de steenuil.

Vaststelling daadwerkelijke beïnvloeding beschermde waarden

Zonder de voorgenomen werkzaamheden af te stemmen op de ecologie van de desbetreffende soort, kan het uitvoeren van de werkzaamheden een negatief effect hebben op steenuilen en hun nestplaats.

Er wordt een Omgevingsvergunning aangevraagd voor de volgende aspecten:

- Beschadigen en vernielen van nestplaatsen steenuil en huismussen

5.3 Verbodsbepalingen

In onderstaande tabel wordt aangegeven welke verbodsbepalingen overtreden worden bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten.

soort	Verbodsbepaling		Wanneer aan de orde
Huismus	Art. 11.37 lid 1b	Verboden opzettelijk nesten en eieren te vernielen en te beschadigen	Hele jaar
Steenuil	Art. 11.37 lid 1b	Verboden opzettelijk nesten en eieren te vernielen en te beschadigen	Hele jaar

Overzicht van verbodsbepalingen die mogelijk overtreden worden, zonder afstemming van werkzaamheden op ecologie van de desbetreffende soort.

5.4 Wettelijk belang

In het kader van de uitvoering van de werkzaamheden wordt een Omgevingsvergunning aangevraagd voor het aantasten (vernietigen of beschadigen) van de vaste voortplantings- en rustplaatsen van steenuil en huismus.

Zowel de steenuil als de huismus zijn beschermde inheemse soorten en zijn opgenomen in artikel 1 van de Europese Vogelrichtlijn. Van beide soorten geldt dat de nestplaats jaarrond beschermd is, waarbij in de Omgevingsverordening van Overijssel de steenuil onder categorie 1 valt en huismus onder categorie 2. Categorie 1, die geldt voor de steenuil, houdt in dat deze nesten jaarrond gebruikt worden. Buiten het broedseizoen fungeert de nestplaats dan als vaste rust- en/of verblijfplaats voor deze soort. Voor categorie 2, waar de huismus onder valt, geldt dat ze zeer honkvaste koloniebroeders zijn of afhankelijk van bebouwing/biotoop.

Gedeputeerde Staten kunnen een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verlenen van verboden ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit wordt uitsluitend verleend indien: er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang.

Te weten:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

De Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit wordt in dit geval aangevraagd:

“in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid”;

Onderbouwing

Volksgezondheid

Er is asbest aangetroffen in het plangebied. Gezien de gezondheidsrisico's die mensen kunnen lopen door het inademen van asbestvezels, is het in het belang van de volksgezondheid dat deze asbest verwijderd wordt. Gezien er op vier stallen verweerde golfplaten liggen en deze stallen dateren uit 1979, is het aannemelijk dat er in de daken van deze stallen ook asbest zit. Daarom is het ook van belang dat de stallen gesloopt worden en hier nieuwe, asbestvrije, woningen voor in de plaats komen, waar mensen kunnen wonen zonder het risico te lopen asbestvezels in te ademen.

Tevens is er geen andere mogelijkheid, gezien de bedrijfsactiviteiten gestopt worden en er door middel van de rood voor rood regeling er nieuwe, duurzame huizen gerealiseerd kunnen worden.

Woningtekort

In Nederland heerst een groot woningtekort. Volgens de Nationale Woon- en Bouwagenda (2022) wordt verwacht dat in 2024 dit tekort zal oplopen tot 317.000 woningen. Er is vraag naar woningen in verschillende segmenten, zowel in de sociale huur, als in middenhuur en betaalbare koopwoningen als in het duurdere segment. Het woningtekort treft vooral jongeren hard, vaak moeten ze noodgedwongen langer thuis blijven wonen waardoor ze niet de kans krijgen zich verder te kunnen ontwikkelen op een eigen plek, met als gevolg dat belangrijke levensfasen uitgesteld worden. Het realiseren van nieuwe woningen draagt bij aan het oplossen van het woningtekort. Het geeft namelijk niet alleen starters de mogelijkheid om een nieuwe woning te betrekken, maar bevordert ook de doorstroming waardoor elders weer woningen vrij kunnen komen.

Conclusie:

Door asbest te saneren, wordt een potentieel risico voor de gezondheid als gevolg van het vrijkomen van deeltjes bij bijvoorbeeld een brand, weggenomen.

Met het oog op het grote woningtekort in Nederland is het van belang dat er nieuwe woningen gerealiseerd kunnen worden.

Hoofdstuk 6

Alternatievenafweging

6.1 Inleiding

Eén van de afwegingen die initiatiefnemer moet maken, is afwegen van alternatieven. Dit geldt voor zowel de locatie, als type maatregel en uitvoering in de tijd. In dit hoofdstuk wordt de alternatievenafweging weergegeven voor huismus en steenuil.

6.2 Alternatief tijdpad

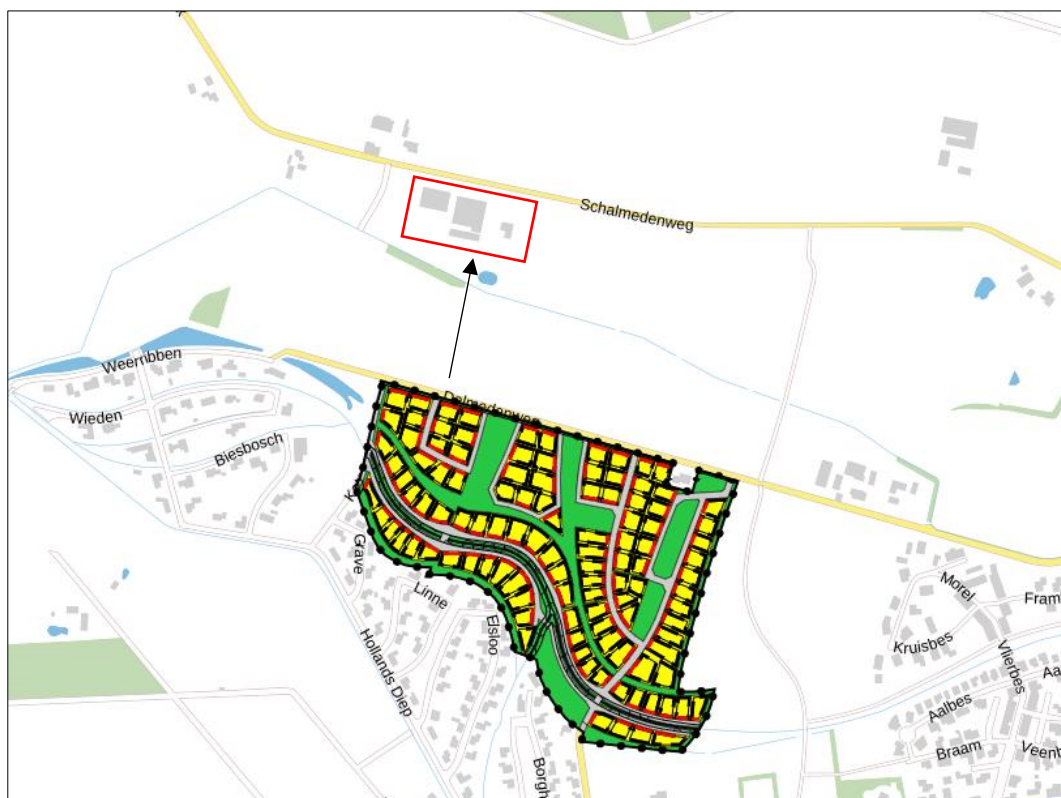
Aangezien alle opstallen gesloopt gaan worden en alleen de bestaande woning behouden blijft, zullen de nestplaatsen in de stallen van zowel huismus als steenuil aangetast worden. Er is geen alternatief tijdpad mogelijk waarbij de nest- en verblijfplaats niet aangetast wordt. Wel worden de werkzaamheden afgestemd op de ecologie van de soorten, zodat er geen bezet nest verloren gaat.

6.3 Alternatieve methode

Het slopen van de stallen is de enige bevredigende oplossing, gezien bij het ombouwen van de stallen de nestplaatsen van zowel huismus als steenuil eveneens aangetast zullen worden. Door het slopen van de stallen is er ruimte om vijf nieuwe woningen te realiseren. De stallen dienen gesloopt te worden, er is geen alternatieve werkmethode waarbij de nestplaats behouden blijft.

6.4 Cumulatie

Er wordt een nieuwe woonwijk gerealiseerd ten zuiden van het plangebied, op circa 140 meter afstand. Echter is hier geen sprake van cumulatieve (negatieve) effecten omdat er voldoende afstand tussen zit.

Locatie nieuwe woonwijk t.o.v. plangebied

Hoofdstuk 7

Gunstige staat van instandhouding

7.1 Inleiding

Bevoegd gezag mag alleen een Omgevingsvergunning verlenen, indien de voorgenomen activiteiten niet leiden tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding.

7.2 Effect op staat van instandhouding

Huismus

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten gaan er nestplaatsen verloren van huismussen en wordt het functioneel leefgebied van deze soort aangetast. Door het aanbieden van voldoende tijdelijke nestkasten, alternatieve nestplaatsen en het versterken van de kwaliteit van het leefgebied van huismus, wordt omvang en kwaliteit van het leefgebied niet aangetast. Door zorgvuldig te werken, kan voorkomen worden dat er een huismus opzettelijk gedood wordt.

Om deze redenen hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de populatie huismussen. Een beoordeling van het effect van de voorgenomen activiteit op de gunstige staat van instandhouding van de soort is daarom niet noodzakelijk.

Steenuil

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten gaat er een nest- en rust/verblijfplaats verloren van steenuil en wordt het functioneel leefgebied van deze soort aangetast. Door het aanbieden van voldoende tijdelijke en duurzame, vervangende nestkasten, en versterken van de kwaliteit van het leefgebied van steenuil, wordt omvang en kwaliteit van het leefgebied niet aangetast. Door zorgvuldig te werken, kan voorkomen worden dat er een steenuil opzettelijk gedood wordt.

Om deze redenen hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de populatie steenuilen. Een beoordeling van het effect van de voorgenomen activiteit op de gunstige staat van instandhouding van de soort is daarom niet noodzakelijk.

Hoofdstuk 8

Mitigerende en compenserende maatregelen

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de mitigerende en compenserende maatregelen besproken, die er voor moeten zorgen dat de kwaliteit van het functionele leefgebied van huismus en steenuil niet wordt aangetast.

8.2 Huismus

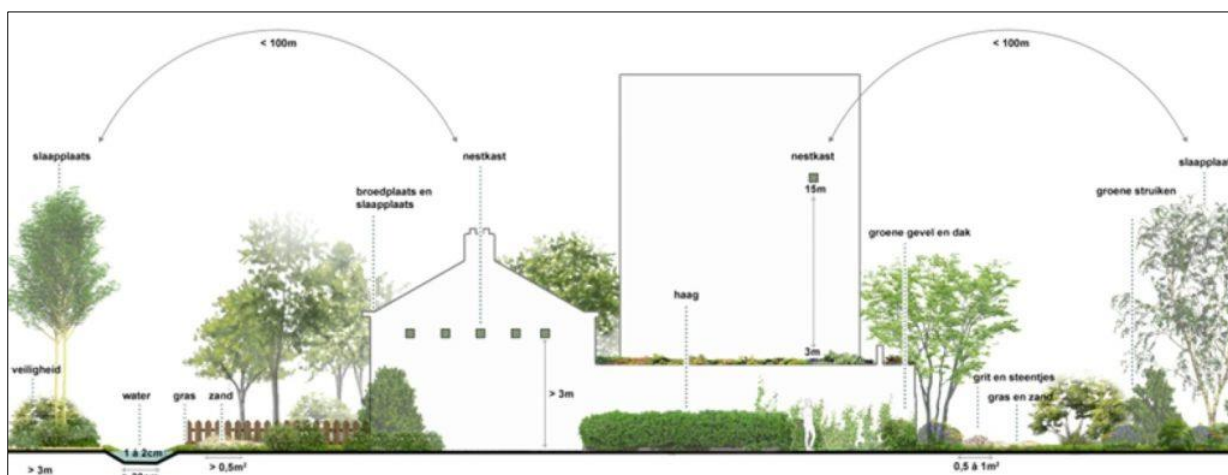
In deze paragraaf wordt het leefgebied van de huismus nader toegelicht en worden de mitigerende en compenserende maatregelen besproken voor de huismus.

Functioneel leefgebied

Huismussen hebben een sterke binding met mensen, hun voedsel en nest- en verblijfplaatsen bevinden zich dan ook in de buurt van menselijke bebouwing. Gezien huismussen honkvast zijn en het leefgebied relatief klein is, is het van belang dat alle elementen die een huismus nodig heeft ook aanwezig zijn.

Dat betekent dat er in het leefgebied voldoende nestgelegenheid, voedsel en dekking is, dat er plekken zijn voor drinkwater en stofbaden en dat deze elementen niet te ver uit elkaar liggen.

Hiervoor wordt een straal van 100 á 200 meter aangehouden rond de nestplaats, maar bij voorkeur zo dicht mogelijk bij het nest¹. Het voedsel van de huismus bestaat hoofdzakelijk uit zaden en granen, maar ze eten daarnaast ook insecten(larven), bessen en bloemknoppen¹. Deze zoeken ze bijvoorbeeld op plekken zonder of met korte vegetatie, maar ook in bomen, zolang er in de buurt van de foerageerplek maar voldoende dekking aanwezig is in de vorm van struwelen of hagen (groenblijvende of stekelige struiken, coniferen of klimplanten)¹. Begroeiing fungeert daarnaast ook als kwetterplek of slaapplek. Een voorbeeld van hoe een leefgebied er uit kan zien is op onderstaande afbeelding weergegeven.

Voorbeeld van geschikt leefgebied voor de huismus (Bron: Nest natuurinclusief)

¹ Kennis document huismus: <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

Mitigerende maatregelen

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten gaan er 13 nestplaatsen van huismussen verloren. Ter compensatie van de nest- en verblijfplaatsen die verloren gaan, worden er tijdelijke nestkasten aangeboden.

Gezien het hier om 13 nestplaatsen gaat, worden er in totaal 26 tijdelijke nestkasten opgehangen. Deze worden aan de bestaande woning gehangen op het erf, aangezien dit is het enige gebouw dat niet gesloopt zal worden. Om de nestplaatsen te realiseren wordt gebruik gemaakt van nestkasten van het type HMT1 van Unitura of een nestkast dat kwalitatief vergelijkbaar is (zie onderstaande afbeelding).

Huismuskast type HMT1 (bron: Unitura)

De nestkast is makkelijk te bevestigen en voldoet aan de eisen genoemd in het kennisdocument Huismus (Bij12). De nestkasten dienen op 50 cm afstand van elkaar geplaatst te worden zowel verticaal als horizontaal en onder een dakgoot of overstek of op minimaal 3 meter hoogte gehangen te worden. In verband met de gewenningsperiode, dienen deze kasten minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de nest- en verblijfplaatsen opgehangen te worden. Op onderstaande afbeelding wordt de locatie weergegeven van de tijdelijke nestkasten.

Locatie tijdelijke nestkasten huismus (nestkast wordt aangegeven met geel vierkant) (bron: Qgis)

Naast het ophangen van de tijdelijke nestkasten, dienen er ook zes takkenbossen aangelegd te worden. Een voorbeeld van een takkenbos is op onderstaande foto weergegeven. Deze takkenbossen dienen als versterking van het leefgebied van de huismus. Huismussen kunnen deze takkenbossen benutten als kwetterplekken en als schuilmogelijkheid.

Voorbeeld takkenbos

Op onderstaande afbeelding staan de locaties weergegeven van de takkenbossen, aangegeven met nummer 8. Tevens geeft deze afbeelding weer welk deel van het functioneel leefgebied overblijft en welke elementen geschikt zijn voor huismus. Uit de leefgebied analyse, uitgevoerd door P. Leemreide van Natuurbank Overijssel, blijkt dat tijdens de ontwikkelfase er voldoende geschikt leefgebied overblijft voor de huismus. Zo is er een houtsingel, braakland en afwisselend grasland in de vorm van gazon, weide en hooiland aanwezig op het erf. Deze elementen voorzien huismussen van voldoende foerageergebied tijdens de ontwikkelfase.

Locaties takkenbossen aangegeven met nummer 8 (oranje rechthoeken) (bron: Natuurbank Overijssel)

Ongeschikt maken nest- en verblijfplaatsen

Door de stallen te slopen buiten de broedtijd (na 1 september en voor 1 maart) worden de verblijf- en nestplaatsen, buiten de meest kwetsbare periode, ongeschikt gemaakt voor huismussen. De broedtijd kan ook eerder of later beginnen, dit hangt af van de klimatologische- en meteorologische omstandigheden. Slopen buiten deze periode mag dan alleen plaatsvinden als er geen sprake is van sneeuw, ijzel of vorst, anders geldt dit ook als kwetsbare periode, gezien huismussen in dergelijke weersomstandigheden de nestplaats dan als (slaap)verblijfplaats in gebruik kunnen nemen. Tevens dient er rekening mee gehouden te worden dat huismussen een laat vervolglegsel kunnen hebben, in dat geval wordt september ook gerekend als kwetsbare periode. Een huismus deskundige kan hier advies over geven.

Kwetsbare periode huismus

In onderstaande tabel wordt de kwetsbare periode voor huismus aangeduid.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Nest als verblijfplaats	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Nest als voortplantingsplaats			■	■	■	■	■	■	■	■		
Leefgebied in koude periode	■	■	■									■
Gebruik slaapplek	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
■ Meest kwetsbare periode												
■ Meest kwetsbare periode, indien sprake is van late vervolglegels												
■ Kwetsbare periode												

Kwetsbare periode huismus (bron: BIJ12).

Een deskundige op het gebied van huismussen kan de exacte periode van voortplanting aangeven op basis van aanvullend veldonderzoek, al dan niet in combinatie met steekproefsgewijs controle van de nestplaatsen. Hiervoor is geen Omgevingsvergunning vereist, indien dit gebeurt in het kader van het nestkaartenproject van Sovon.

Compenserende maatregelen

Er worden vijf nieuwe woningen gebouwd op de plek van de te slopen stallen. Woningen met een zadeldak van traditionele dakpannen bieden de huismus ruimte om hier een nestplaats te bezetten. Tevens komen er bij deze woningen tuinen, wat ook tot geschikt leefgebied van de huismus behoort. Hierdoor is het leefgebied tijdens de gebruiksfase ook geschikt voor huismussen. Na het realiseren van de woningen is het van belang dat huismussen ook hier kans hebben om te wennen aan de nieuwe woningen (minimaal drie maanden), alvorens de tijdelijke nestkasten verwijderd worden (buiten de kwetsbare periode).

Inrichtingsplan

Om de woningen te realiseren worden er circa 4 bomen weggehaald, de overige beplanting blijft behouden. Gezien de afstand die huismussen doorgaans afleggen naar bijvoorbeeld foerageergebieden (± 200 m), blijft er zowel op het perceel zelf, als in de omgeving (omliggende erven) voldoende foerageergebied over. Nadien wordt het perceel landschappelijk ingepast, hierbij wordt een haag (eenstijlige meidoorn), struweelsingel met boomvormers, erfboom (walnoot) en struweel met boomvormers (scheiding percelen) aangeplant. Opgeteld komt er circa 764m² aan beplanting terug, waardoor het leefgebied van de huismus wordt versterkt.

8.3 Steenuil

In deze paragraaf wordt de steenuil nader toegelicht en worden de mitigerende en compenserende maatregelen besproken voor de steenuil.

Functioneel leefgebied

Net als bij de huismus geldt dat voor steenuil er ook jaarrond voldoende voedsel te vinden moet zijn en er een geschikte nest- en verblijfplaats aanwezig is die veiligheid biedt. Steenuilen zijn sterk verbonden aan het agrarisch cultuurlandschap, ze huizen op zowel boerderijen als particuliere woonerven. Steenuilen blijven het gehele jaar in hetzelfde territorium, dat kan variëren van 5 tot 30 hectare, afhankelijk van de kwaliteit van het leefgebied. De kwaliteit van een leefgebied hangt onder andere af van het prooiaanbod. Een steenuil leeft hoofdzakelijk van muizen (vooral veld- en bosmuizen), maar eet daarnaast ook kleine vogels (mussen, spreeuwen, merels), verscheidene insecten(larven), spinnen, regenwormen, kikkers, salamanders en vleermuizen². Het is daarom van belang dat het leefgebied ook aantrekkelijk is voor zijn prooidieren en dat er een gevarieerd aanbod is. Geschikte plekken om te foerageren zijn bijvoorbeeld schapen- en paardenweiden, erven, moestuinen en tuinen². De kwaliteit van een leefgebied hangt ook af van het aantal geschikte voortplantings- en rustplaatsen en zitplekken. Elementen zoals takkenrillen kunnen gebruikt worden als zitplek voor steenuilen om te jagen of rusten, en wordt door prooidieren ook benut.

Op onderstaande afbeelding wordt een erf weergegeven dat geschikt is voor steenuil, om een idee te geven hoe deze er ongeveer uit ziet.

Geschikt leefgebied voor steenuil (Bron: Elwin van der Kolk)

Mitigerende maatregelen

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten gaat er een nest- en verblijfplaats van de steenuil verloren. Ter compensatie van de nest- en verblijfplaats die verloren gaat, worden er paalkasten geplaatst. Voor elke nestplaats die wordt beïnvloed, dienen er twee nestkasten aangeboden te worden.

² Kennis document Steenuil: <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

Gezien het hier om 1 nestplaats van de steenuil gaat, worden er twee paalkasten neergezet als compensatie. Deze worden op twee verschillende plekken op het erf neergezet en minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats geplaatst.

Op onderstaande afbeeldingen worden voorbeelden van een steenuil paalkast weergegeven.

Voorbeeld steenuil paalkast (Bron: STONE)

Voorbeeld steenuil paalkast (Bron: RTV Drenthe)

Aangeraden wordt om voor de paalkasten een paal van 4 meter te gebruiken, waarvan 2,5 meter boven de grond uitsteekt (Stone, 2024). De paalkasten dienen minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de huidige nest- en verblijfplaats geplaatst te worden op het erf. Op onderstaande afbeelding worden de locaties van de paalkasten weergegeven met nummer 7 (zie gele pijlen).

Locatie paalkasten steenuil (paalkast aangegeven met gele pijl) (bron: Natuurbank Overijssel)

Naast het ophangen van de tijdelijke nestkasten, worden er ook zes takkenbossen aangelegd (deze zelfde maatregel geldt ook voor huismus). Een voorbeeld van een takkenbos is op onderstaande foto weergegeven. Deze takkenbossen dienen als versterking van het leefgebied van de steenuil. Een takkenbos biedt niet alleen onderkomen aan prooidieren, maar de paaltjes die aan de zijkanten staan, geven de steenuil ook de mogelijkheid deze te benutten tijdens het jagen.

Voorbeeld takkenbos

Op onderstaande afbeelding staan de locaties weergegeven van de takkenbossen, aangegeven met nummer 8. Tevens geeft deze afbeelding weer welk deel van het functioneel leefgebied overblijft en welke elementen geschikt zijn voor steenuil. Uit de leefgebied analyse, uitgevoerd door P. Leemreide van Natuurbank Overijssel, blijkt dat tijdens de ontwikkelfase er voldoende geschikt leefgebied overblijft voor de steenuil. Steenuilen maken in toenemende mate gebruik van particulier woonerven in het buitengebied. Het omringende cultuurlandschap is geschikt als foerageergebied en door het aanbieden van de paalkasten, heeft de steenuil voldoende mogelijkheid om een nestplaats te bezetten.

Locaties takkenbossen aangegeven met nummer 8 (oranje rechthoeken) (bron: Natuurbank Overijssel)

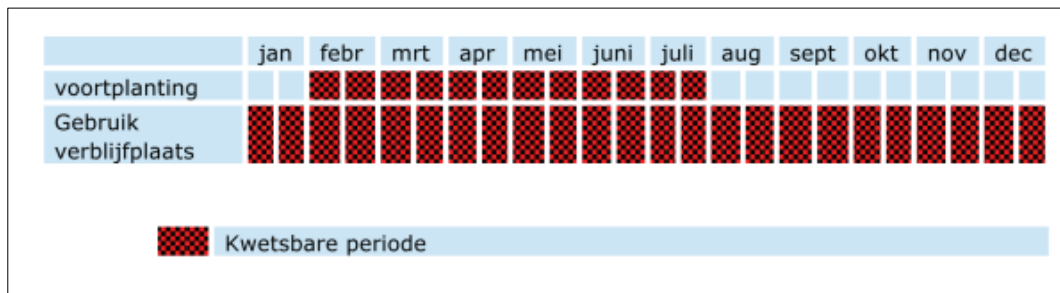
Ongeschikt maken verblijf- en nestplaatsen

Door de isolatieplaten te verwijderen buiten de broedtijd (na 1 augustus en voor 1 februari) wordt de nest- en verblijfplaats, buiten de meest kwetsbare periode, ongeschikt gemaakt voor steenuilen.

Hierbij moet voorkomen worden dat steenuilen opgesloten raken in hun eigen verblijfplaats. Deze werkzaamheden dienen dan ook uitgevoerd te worden onder begeleiding van een ecooloog.

Kwetsbare periode steenuil

In onderstaande tabel wordt de kwetsbare periode voor steenuil aangeduid.

Kwetsbare periode steenuil (bron: BIJ12).

Compenserende maatregelen

De paalkasten die worden geplaatst gelden zowel als een mitigerende als compenserende maatregelen. Het leefgebied is ook in de gebruiksfase nog steeds geschikt voor steenuil.

Inrichtingsplan

Om de woningen te realiseren worden er circa 4 bomen weggehaald, de overige beplanting blijft behouden. Gezien de afstand die steenuilen doorgaans afleggen naar bijvoorbeeld foerageergebieden (± 300 m), blijft er zowel op het perceel zelf, als in de omgeving voldoende foerageergebied over. Nadien wordt het perceel landschappelijk ingepast, hierbij wordt een haag (eenstijlige meidoorn), struweelsingel met boomvormers, erfboom (walnoot) en struweel met boomvormers (scheiding percelen) aangeplant. Opgeteld komt er circa 764m² aan beplanting terug, waardoor het leefgebied van de steenuil wordt versterkt.

Administratieve voorwaarden

- De Omgevingsvergunning is slechts voor de huismus en steenuil voor de beschreven verboden handelingen geldig.
- De Omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze afwijzing zelf niet anders is aangegeven.
- Omgevingsvergunninghouder dient onverwijld contact op te nemen met bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als benoemd in bovenstaand punt plaatsvinden.
- Deze Omgevingsvergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de houder of in opdracht van de houder handelende (rechts)persoon. De houder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze Omgevingsvergunning.
- Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze Omgevingsvergunning en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- Aanspreekpunt in het kader van de Omgevingsvergunning is Provincie Overijssel.
- De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
- De genomen maatregelen worden gemonitord.

Algemeen zorgvuldig handelen

Zorgplicht

- Indien nieuwe nestplaatsen gevonden worden, wordt een wijziging van de verleende Omgevingsvergunning aangevraagd.
- De werkzaamheden als geheel moeten een zo beperkt mogelijk effect hebben op flora- en faunasoorten. Dit betekent dat betreden van het terrein tot een minimum beperkt moet blijven. Daarnaast dient met het werkterrein in oppervlakte tot een minimum terug te brengen.
- In onvoorziene situaties met betrekking tot het voorkomen van beschermde planten en diersoorten moeten altijd direct in overleg worden getreden met de toezichthouder en contact opgenomen worden met begeleidend ecooloog.
- Het activiteitenplan moet tijdens de werkzaamheden altijd op de locatie aanwezig zijn en bekend zijn bij de betrokken werknemers.
- Het uitvoerend personeel is naar vermogen alert op de aanwezigheid van niet aangeduide zwaardere beschermde soorten.
- De begeleidend ecooloog heeft de mogelijkheid bij gevaar voor schade aan beschermde soorten, werkzaamheden zo nodig stil te leggen.
- De begeleidend ecooloog controleert in het veld of de aanwijzingen op de juiste wijze opgevolgd worden.
- De begeleidend ecooloog houdt van alle uit te voeren werkzaamheden, in relatie tot ecologie, een logboek bij (bijlage 1). Deze moet aanwezig zijn op locatie.

Bijlage 1: Ecologisch logboek

Logboek

Handeling	Datum	Locatie	Paraaf ecologisch deskundige	Bijzonderheden